YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
14 päivänä toukokuuta 1996 *

Yhdistetyissä asioissa C-153/94 ja C-204/94,

jotka High Court of Justice, Queen's Bench Division (Yhdistynyt kuningaskunta) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa

The Queen

vastaan

Commissioners of Customs & Excise,

Ex parte: **Faroe Seafood Co. Ltd,**

Føroya Fiskasøla L/F (C-153/94),

ja

Commissioners of Customs & Excise,

Ex parte: **John Smith ja Celia Smith, jotka toimivat Arthur Smithin nimellä** (C-204/94),

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ennakkoratkaisun tiettyihin Färsaarilta peräisin oleviin ja tuotaviin alkuperätuotteisiin sovellettavasta tullimenettelystä 1 päivänä elokuuta 1974 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2051/74 (EYVL L 212, s. 33), alkuperätuotteen käsitteen määrittelemisestä ja tiettyihin Färsaarilta peräisin oleviin ja tuotaviin alkuperätuotteisiin sovellettavassa tullimenettelyssä noudatettavasta hallinnollisesta yhteistoiminnasta 6 päivänä joulukuuta 1974 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3184/74 (EYVL L 344, s. 1), tuonti- ja vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista velalliselta kantamatta jääneiden tuonti- ja vientitullien kantamisesta jälkitullauksin 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 (EYVL L 197, s. 1) ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan soveltamista koskevista säännöksistä 23 päivänä heinäkuuta 1991 annetun komission asetuksen N:o 2164/91 (EYVL L 201, s. 16) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward sekä tuomarit J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann (esittelevä tuomari), P. Jann ja L. Sevón,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Faroe Seafood Co. Ltd ja Føroya Fiskasøla L/F, edustajinaan Richard Plender, QC, ja barrister Kevin Prosser, Berwin Leighton solicitorsin valtuuttamana,

— John Smith ja Celia Smith, jotka toimivat Arthur Smithin nimellä, edustajinaan Richard Plender, QC, ja barrister Roger Thomas, Grange and Wintringham solicitorsin valtuuttamana,

— Yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään Treasury Solicitor's Departmentin virkamies Stephen Braviner, jota avustavat Derrick Wyatt, QC, ja barrister Sarah Lee,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään johtava oikeudellinen neuvonantaja Richard Wainwright ja oikeudellisessa yksikössä työskentelevä kansallinen virkamies David McIntyre,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Faroe Seafood Co. Ltd:n ja Føroya Fiskasøla L/F:n; John Smithin ja Celia Smithin, jotka toimivat Arthur Smithin nimellä; Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen sekä komission esittämät suulliset huomautukset 28.9.1995 pidetyssä istunnossa,

kuultuaan julkisasiamiehen 9.11.1995 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 High Court of Justice, Queens Bench Division on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 14.4.1994 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 10.6.1994 ja 14.7.1994, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti viisi ennakkoratkaisukysymystä, jotka koskevat tiettyihin Färsaarilta peräisin oleviin ja tuotaviin alkuperätuotteisiin sovellettavasta tullimenettelystä 1 päivänä elokuuta 1974 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2051/74 (EYVL L 212, s. 33, jäljempänä asetus N:o 2051/74), alkuperätuotteen käsitteen määrittelemisestä ja tiettyihin Färsaarilta peräisin oleviin ja tuotaviin alkuperätuotteisiin sovellettavassa tullimenettelyssä noudatettavasta hallinnollisesta yhteistoiminnasta 6 päivänä joulukuuta 1974 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3184/74 (EYVL L 344, s. 1, jäljempänä asetus N:o 3184/74), tuonti- ja vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista velalliselta kantamatta jääneiden tuonti- ja vientitullien kantamisesta jälkitullauksin 24 päivänä heinäkuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 (EYVL L 197, s. 1, jäljempänä asetus N:o 1697/79) ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan soveltamista koskevista säännöksistä 23 päivänä heinäkuuta 1991

annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2164/91 (EYVL L 201, s.16, jäljempänä asetus (ETY) N:o 2164/91) tulkintaa.

2 Nämä kysymykset on esitetty niiden kahden oikeudenkäynnin yhteydessä, jotka yhtäältä Faroe Seafood Co. Ltd (jäljempänä Faroe Seafood) ja Føroya Fiskasøla L/F (jäljempänä Føroya Fiskasøla) sekä toisaalta puolisot John ja Celia Smith, jotka toimivat Arthur Smithin nimellä (jäljempänä Arthur Smith), olivat panneet vireille sen vuoksi, että Yhdistyneen kuningaskunnan tulliviranomainen oli osoittanut heille maksuvaatimukset, joissa heidät jälkitullauksessa määrättiin maksamaan tulleja.

3 Asetuksen N:o 2051/74 2 artiklan 2 kohdan ja liitteen II mukaan Färsaarilta peräisin olevien ja sieltä tuotavien äyriäisten ja nilviäisten tuonti Yhdistyneeseen kuningaskuntaan tapahtuu tullitta. Saman asetuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaan, josta on tullut 4 artiklan 2 kohta 23 päivänä marraskuuta 1979 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2612/79 (EYVL L 301, s. 1) 1 artiklan 2 kohdan perusteella, tullien alentamisedun saamisen edellytyksenä on, että tavaroiden maastaviennin yhteydessä esitetään Färsaarten toimivaltaisten viranomaisten antama, näitä tavaroita koskeva EUR 1 -tavaratodistus. Asetuksessa N:o 3184/74 täsmennetään ne edellytykset, jotka tavaroille on asetettu, jotta niitä voitaisiin pitää Färsaarten alkuperätuotteina. Jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten todetessa, että lain mukaan suoritettavat tuontitullit ovat kokonaan tai osittain jääneet kantamatta tullivelan maksamisesta vastuussa olevalta velalliselta, ne aloittavat asetuksen N:o 1697/79 mukaisen menettelyn kantamatta jääneiden tullien perimiseksi.

4 Faroe Seafood, englantilainen yhtiö, toi Yhdistyneeseen kuningaskuntaan EUR 1 -tavaratodistuksin varustettuja katkarapuja, jotka olivat peräisin mm. Faroe Seafoodin yksin omistamalta färsaarelaiselta osuuskunta Føroya Fiskasølalta. Arthur Smith toimi tiettyjen näiden tuontien osalta laivameklarina ja lastinpurku- sekä laivaliikenneyrittäjänä.

5 Komissio järjesti yhteistyössä Yhdistyneen kuningaskunnan ja Tanskan toimivaltaisten viranomaisten kanssa tutkimusvaltuuskunnan matkan Färsaarille 16.9. ja 4.10.1991 välisenä aikana. Komissio totesi tätä matkaa koskevassa selonteossa, että Färsaarten viranomaiset eivät tiettyjen vuosina 1988—1991 annettujen EUR 1 -tavaratodistusten osalta olleet noudattaneet asetuksessa N:o 3184/74 vahvistettuja alkuperäsääntöjä. Komissio totesi ensinnäkin, että ulkopuolisten maiden kansalaisten — nimittäin kanadalaisten — osuus tietyillä kalastusmatkoilla oli suurempi kuin alkuperäsäännöissä oli sallittu. Toiseksi komissio toi esille, että kaksi färsaarelaista tehdasta oli käsitellyt Färsaarilta peräisin olevia katkarapuja erottelematta niitä fyysisesti kolmansista maista peräisin olevista katkaravuista. Näiden seikkojen vuoksi tutkimusvaltuuskuntaan osallistuneet katsoivat, että selonteon liitteissä yksilöityjä EUR 1 -tavaratodistuksia oli pidettävä osittain tai kokonaan pätemättöminä.

6 Ennakkoratkaisukysymykset sisältävästä päätöksestä käy ilmi, että Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset ovat kiistäneet tutkimusvaltuuskunnan selonteossa tehdyt päätelmät ja pysyneet kannassaan, jonka mukaan EUR 1 -tavaratodistukset olivat päteviä. Vaikka Färsaarten viranomaiset ovatkin myöntäneet tutkimusvaltuuskunnan selonteossa esitetyt tosiseikat, ne ovat ensiksikin selittäneet Kanadan kansalaisten korkean prosentuaalisen lukumäärän kalastusaluksilla tiettyjen kalastusmatkojen aikana sillä, että nämä alukset toimivat sopimussuhteessa kanadalaisen yhteistyökumppanin kanssa, jotta ne olisivat voineet kalastaa yksinomaan Kanadalle kuuluvalla talousvyöhykkeellä ja sillä, että tämä yhteistyökumppani vaati Kanadan tältä osin sovellettavien säännösten mukaisesti ja erityisesti opetustarkoituksessa, että tietty määrä Kanadan kansalaisia otetaan työhön alukselle. Färsaarten viranomaisten mukaan se, että laivalla oli Kanadan kansalaisia aiheutti sen, että laivan henkilökunnan määrä ylitti normaalin miehistön määrän. Toiseksi Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset arvioivat kysymyksessä olevien alkuperäsääntöjen kannalta riittäväksi, että käsiteltyjen katkarapujen erottelu tehtiin kirjanpidossa. Ne viittaavat tältä osin huhtikuulta 1989 olevaan tanskalaiseen verohallinnon kiertokirjeeseen, josta ilmeni, että tällainen erottelu oli luvallista.

7 Yhdistyneen kuningaskunnan tulliviranomaiset ryhtyivät tutkimusvaltuuskunnan selonteon perusteella Färsaarilta 9.5.1989 ja 10.9.1991 välisenä aikana tapahtuneiden tuontien perusteella tullien kantamiseen jälkitullauksin. Nämä viranomaiset

lähettivät 23.4. ja 11.5.1992 välisenä aikana Føroya Fiskasølalle ja Faroe Seafoodille osoitettuja maksuvaatimuksia, joissa näitä vaadittiin maksamaan yhteensä 493 888,44 Englannin punnan (GBP) suuruiset tullit. Arthur Smithiä vaadittiin 21.9.1992 maksamaan 1 158 030,14 GBP:n suuruiset tullit.

8 High Court of Justicessa nostettiin näitä maksuvaatimuksia koskevat kanteet. Arvellen, että yhteisön oikeutta oli tarpeen tulkita riita-asian ratkaisemiseksi, kansallinen tuomioistuin päätti esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) a) Määritetäänkö

— se asianosainen, jolle kuuluu todistustaakka tavaroiden alkuperäaseman puuttumisesta, ja

— tapaukseen sovellettavissa olevan näytön laatu

kansallisen oikeuden vai yhteisön oikeuden sääntöjen mukaan silloin, kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset vaativat neuvoston asetuksen N:o 1697/79 mukaisesti tuontitullien kantamista jälkitullauksin sillä perusteella, että tavarat eivät olleet peräisin siltä alueelta, joka oli määritelty asianomaisessa EUR 1 -tavaratodistuksessa?

b) Jos nämä säännöt määritetään yhteisön oikeuden mukaan, mitkä ne ovat?

2) Saavatko jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset neuvoston asetusta N:o 2051/74, komission asetusta N:o 3184/74 ja neuvoston asetusta N:o 1697/79 oikein tulkittaessa kantaa tullit jälkitullauksin Färsaarilta maahan tuoduista tavaralähetyksistä siinä tapauksessa, että

— nämä viranomaiset eivät ole kantaneet tulleja tuonnin yhteydessä luottaen sellaisiin EUR 1 -tavaratodistuksiin, joissa ilmoitettiin tavaralähetysten olevan peräisin Färsaarilta;

— Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet mainitut EUR 1 -tavaratodistukset vilpittömässä mielessä;

— komission virkamiehistä sekä yhdestä tanskalaisesta ja yhdestä brittiläisestä virkamiehestä koostuva tutkimusvaltuuskunta on antanut selonteon, jonka mukaan kysymyksessä olevat tavaralähetykset eivät olleet alkuperää koskevien sääntöjen mukaisia sen vuoksi, että ne tehtaat, joista ne olivat peräisin, olivat käsitelleet sekaisin alkuperä- ja muita tuotteita ja että hakemuksiin ei ollut liitetty selvityksiä siitä, mikä oli käytettyjen raaka-aineiden suhteellinen osuus;

— tutkimusvaltuuskunta oli päätellyt, että 'nämä EUR 1 -tavaratodistukset ovat kokonaan tai osittain pätemättömiä';

— Färsaarten viranomaiset kiistävät tutkimusvaltuuskunnan tekemät väitteet ja katsovat edelleen, että todistukset ovat päteviä;

— alkuperäkomitea ei ole käsitellyt niitä kohtia tutkimusvaltuuskunnan selonteosta, jotka Färsaarten viranomaiset olivat kiistäneet;

— alkuperäkomitea on tutkimusvaltuuskunnan antaman selonteon perusteella käsitellyt muita tutkimuksen yhteydessä ilmenneitä kysymyksiä?

3) a) Onko neuvoston asetuksen N:o 2051/74 liitteessä IV ja komission asetuksen N:o 3184/74 selittävässä huomautuksessa 4 olevat perusteet, joiden mukaan määritellään Färsaarilta olevat alukset, ymmärrettävä siten, että niiden kaikkien on oltava olemassa samanaikaisesti, vai siten, että ne ovat vaihtoehtoisia?

b) Mikäli mainitut perusteet on ymmärrettävä siten, että niiden kaikkien on oltava olemassa samanaikaisesti, onko näissä teksteissä esiintyvä käsite 'miehistö' ymmärrettävä siten, että siihen sisältyvät myös ne henkilöt, jotka eivät kuulu aluksen tavanomaiseen henkilökuntaan ja jotka kolmannesta maasta olevan yrityksen kanssa tehdyn yhteisyrityssopimuksen perusteella on otettu työskentelemään aluksella harjoittelijoina tai epäpätevänä varastohenkilöstönä yhden matkan tai tietyn matkan osan ajaksi ja joille palkan maksaa joko aluksen omistaja tai ulkopuolisesta maasta oleva yritys?

c) Jos raaka-aineita ei käsitellä erikseen kalatehtaalla niiden erilaisten, asetuksella N:o 3184/74 määriteltyjen alkuperien mukaan, voivatko jäsenvaltion tulliviranomaiset kantaa tästä tehtaasta peräisin olevien tavaroiden tuonnista sellaisia tulleja, jotka vastaavat määrältään niitä tulleja, jotka olisi ollut maksettava, jos jokaisessa tavaralähetyksessä eri alkuperää olevien tavaroiden suhteelliset osuudet vastaisivat tuontivuoden aikana tehtaalle tulleiden, eri alkuperää olevien raaka-aineiden suhteellisia osuuksia?

4) a) Jos jäsenvaltion viranomaiset lähettävät jälkikäteen koko tullivelkaa koskevan maksuvaatimuksen ja jos osa näin vaaditusta summasta on asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdan perusteella vanhentunut, määritetäänkö se, onko vaatimusta pidettävä kokonaisuudessaan pätemättömänä, kansallisen vai yhteisön oikeuden mukaan?

b) Jos tätä kysymystä säännellään yhteisön oikeudessa, missä olosuhteissa maksuvaatimusta (mahdollisesti) on pidettävä kokonaisuudessaan pätemättömänä?

5) Voivatko jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset neuvoston asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohtaa ja komission asetuksen N:o 2164/91 4 artiklaa oikein tulkittaessa ryhtyä jälkikäteen sellaisten tuontitullien

kantotoimenpiteisiin, joita ei ollut peritty tavaroita maahantuotaessa, saattamatta asiaa ensin komission käsiteltäväksi, jos

— vilpittömässä mielessä toiminut viejä on ilmoittanut, että tavarat olivat peräisin Färsaarilta;

— viejä on noudattanut kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitusta koskevia säännöksiä, paitsi jos edellisen luetelmakohdan perusteella voidaan toisin päätellä;

— sen alueen toimivaltaiset viranomaiset, josta tavarat vietiin, ovat vilpittömässä mielessä EUR 1 -tavaratodistuksessa todistaneet, että tavarat olivat peräisin tältä alueelta, eivätkä viranomaiset ole missään vaiheessa katsoneet, että todistukset eivät enää olisi voimassa;

— sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, johon tuonti tapahtui, ovat vilpittömässä mielessä alun perin hyväksyneet tavaratodistuksissa ilmoitetun tavaroiden alkuperän;

— tullivelan maksamisesta vastuussa olevat velalliset ovat koko ajan vilpittömässä mielessä olleet siinä käsityksessä, että tavaroiden alkuperä oli tavaratodistuksessa ilmoitetun mukainen;

— sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, johon tuonti tapahtui, vahvistavat, etteivät ne tutkineet tulleista vapauttamista koskenutta pyyntöä ennen kuin ne lähettivät jälkikäteiset maksuvaatimukset;

— nämä toimivaltaiset viranomaiset päättivät olla saattamatta asiaa komission käsiteltäväksi sen vuoksi, että ne arvelivat, etteivät 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut vapauttamisen edellytykset täyttyneet, koska ne katsoivat, että tuojan tai hänen asiamiehensä oli kannettava riskivaara siinä tapauksessa, että kävisi ilmi, että EUR 1 -tavaratodistus oli annettu virheellisesti, ja koska ne katsoivat, että maahantuojan, joka oli kokonaisuudessaan maastaviejän omistuksessa, sekä tämän viejän asiamiehen olisi pitänyt voida selvittää kysymyksessä olevien tavaroiden alkuperä?"

9 Ennen kuin ensimmäistä ennakkoratkaisukysymystä ryhdytään käsittelemään on syytä tutkia kansallisen tuomioistuimen esittämät toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

10 Tässä kysymyksessä ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, onko asetuksia N:o 2051/74, N:o 3184/74 ja N:o 1697/79 tulkittava siten, että jäsenvaltion tulliviranomaiset voivat jälkitullauksessa ryhtyä tullien kantamiseen Färsaarilta maahan tuoduista tavaroista käyttäen perusteena yhteisön tutkimusvaltuuskunnan selontekoa, siinä tapauksessa, että ne eivät ole kantaneet tullia tuonnin yhteydessä luottaen Färsaarten toimivaltaisten viranomaisten vilpittömässä mielessä antamiin EUR 1 -tavaratodistuksiin, vaikka Färsaarten viranomaiset kiistävät tutkimusvaltuuskunnan selonteossa esitetyt päätelmät ja katsovat edelleen, että todistukset ovat päteviä, ja vaikka kiistettyjä seikkoja ei ole saatettu tavaran alkuperän käsitteen yhteisestä määritelmästä 27 päivänä kesäkuuta 1968 annetun neuvoston asetuksella (ETY) N:o 802/68 (EYVL L 148, s. 1, jäljempänä asetus N:o 802/68) perustetun alkuperäkomitean käsiteltäväksi, vaikka asia muilta tutkimusvaltuuskunnan selonteossa esille tulleiden kysymysten osalta on käsitelty siellä.

11 Jotta tähän kysymykseen voitaisiin vastata, on ensin palautettava mieliin ne etuusmenettelyn soveltamisen kannalta merkitykselliset säännökset, jotka koskevat tiettyjä Färsaarilta peräisin olevia tavaroita.

12 Asetuksessa N:o 3184/74 säädetään, että tuotteiden alkuperäasema osoitetaan esittämällä Färsaarten toimivaltaisten viranomaisten (asetuksen 10 artiklan 1 kohta) tavaroiden maastaviennin yhteydessä antama EUR 1 -tavaratodistus (asetuksen 7 artiklan 1 kohta). Näiden viranomaisten on lisäksi ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin tavaroiden alkuperän ja muiden todistuksessa mainittujen seikkojen tarkistamiseksi (asetuksen 22 artiklan 2 kohta). Ne antavat todistuksen, jos maastavietäviä tavaroita voidaan pitää Färsaarilta peräisin olevina asetuksessa tarkoitetuin tavoin (asetuksen 23 artikla).

13 Jäsenvaltioiden ja Färsaarten tullihallinnot ovat keskenään yhteistyössä taatakseen sen, että alkuperäsääntöjä sovelletaan oikein ja valvoakseen EUR 1 -tavaratodistusten aitoutta ja sääntöjen mukaisuutta (asetuksen 16 artikla). Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset tarkistavat EUR 1 -tavaratodistukset jälkikäteen, jos sen jäsenvaltion tulliviranomaiset, johon tuonti tapahtuu, tätä pyytävät, sen määrittämiseksi, voidaanko tosiasiallisesti maasta vietyihin tavaroihin soveltaa EUR 1 -tavaratodistusta ja ovatko nämä tavarat tosiasiallisesti alkuperätuotteita (asetuksen 46 artikla).

14 Lisäksi jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden ja komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi 19 päivänä toukokuuta 1981 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1468/81 (EYVL L 144, s. 1, jäljempänä asetus N:o 1468/81) 15 b artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se on lisättynä neuvoston 30 päivänä maaliskuuta 1987 antamalla asetuksella (ETY) N:o 945/87 (EYVL L 90, s. 3), säädetään, että komissio voi lähettää ulkopuolisiin maihin yhteisön valtuuskuntia hallintoyhteistyötä ja tutkintaa varten sovittamalla yhteen ja toimimalla läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

15 Lopuksi asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ryhtyvät perimään kantamatta jääneitä tulleja havaitessaan, että

sellaiset tuontitullit, jotka lain mukaan olisi ollut maksettava tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista, ovat kokonaan tai osittain jääneet kantamatta tullivelan maksamisesta vastuussa olevalta velalliselta.

16 Kaikista näistä säännöksistä yhdessä seuraa, että vaikka Färsaarten toimivaltaisten viranomaisten antama EUR 1 -tavaratodistus onkin sellainen asiakirja, jonka perusteella voidaan perustellusti katsoa, että tavarat ovat peräisin Färsaarilta, tällaisessa todistuksessa ilmoitetun alkuperän paikkansapitävyys on mahdollista tarkistaa jälkitarkastuksissa, jotka voivat olla myös yhteisön lähettämän valtuuskunnan toimittamia. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo asiassa C-12/92, Huygen ym., 7.12.1993 antamassaan tuomiossa (Kok. 1993, s. I-6381, 17 ja 18 kohta) todennut, silloin kun jälkikäteen toimitettavassa tarkastuksessa ei voida vahvistaa EUR 1 -tavaratodistuksessa ilmoitettua tavaran alkuperää, on katsottava, että tavaran alkuperä on tuntematon ja että EUR 1 -tavaratodistus ja tariffietuus on myönnetty väärin perustein. Sen jäsenvaltion tulliviranomaisten, johon tuonti tapahtuu, on tällöin periaatteessa ryhdyttävä tuonnin yhteydessä kantamatta jääneiden tullien kantamiseen jälkitullauksessa.

17 Vielä on tutkittava, onko näin myöskin siinä tapauksessa, että Färsaarten tulliviranomaiset kiistävät yhteisön tutkimusvaltuuskunnan tekemät päätelmät ja että asiaa ei tästä kiistämisestä huolimatta ole saatettu asetukselle N:o 802/68 perustetun alkuperäkomitean käsiteltäväksi.

18 Tältä osin on korostettava, että asiassa 218/83, Les Rapides Savoyards ym., 12.7.1984 antamassaan tuomiossa (Kok. 1984, s. 3105), edellä mainitussa asiassa Huygen ym. ja asiassa C-432/92, Anastasiou ym., 5.7.1994 antamassaan tuomiossa (Kok. 1994, s. I-3087) yhteisöjen tuomioistuin tulkitsi säännöksiä, jotka ovat samankaltaisia nyt esillä olevissa asioissa kysymyksessä olevien säännösten kanssa. Nämä kolme tuomiota koskivat vastaavasti Euroopan talousyhteisön ja Sveitsin valaliiton välillä Brysselissä 22.7.1972 allekirjoitettua vapaakauppasopimusta (EYVL L 300, s. 189), Euroopan talousyhteisön ja Itävallan tasavallan välillä Brysselissä 22.7.1972 allekirjoitettua vapaakauppasopimusta (EYVL L 300, s. 2) ja Euroopan talousyhteisön ja Kyproksen tasavallan välillä 19.12.1972 tehtyä

assosiointisopimusta (EYVL 1973 L 133, s. 2), joista jokaiseen sisältyy pöytäkirja, jossa määritetään käsite "alkuperätuote" ja hallinnollisen yhteistyön muodot ja jossa erityisesti käsitellään EUR 1 -tavaratodistusten antamista ja jälkitarkastusta.

19 Tästä oikeuskäytännöstä seuraa, että tavaroiden alkuperän määrittäminen perustuu toimivallan jakoon niiden valtioiden välillä, joista tavarat viedään ja joihin tavarat tuodaan, siten että alkuperän määrittävät sen valtion viranomaiset, josta tavarat viedään, ja että tämän järjestelmän toimivuutta valvovat molempien osapuolten asianomaiset viranomaiset yhteistyössä keskenään. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on korostanut, tällainen järjestely on perusteltua sen vuoksi, että sen valtion viranomaisilla, josta tavarat viedään, on parhaimmat mahdollisuudet heti tarkistaa ne seikat, joilla on vaikutusta alkuperän määräytymiseen.

20 Näissä samoissa tuomioissa yhteisöjen tuomioistuin katsoi myös, että tämä järjestelmä voi toimia ainoastaan silloin, kun sen valtion tullihallinto, johon tavarat tuodaan, hyväksyy vientivaltion viranomaisten laillisesti tekemät ratkaisut.

21 On tutkittava, onko asia näin myös nyt esillä olevassa tapauksessa.

22 Tältä osin on syytä huomata, että edellä mainitussa asiassa Les Rapides Savoyards ym. annetun tuomion 27 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että jäsenvaltioiden tulliviranomaisten oli tarpeen hyväksyä sen valtion viranomaisten tekemät päätökset, josta tavarat viedään, sen vuoksi että yhteisö olisi puolestaan voinut vaatia, että yhteisöön vapaakauppajärjestelmien perusteella sidoksissa olevien muiden valtioiden viranomaiset noudattavat sellaisia jäsenvaltioiden tulliviranomaisten tekemiä päätöksiä, jotka liittyivät yhteisöstä näihin valtioihin vietyjen tavaroiden alkuperään. Yhteisöjen tuomioistuin painotti myös, että tällä järjestelmällä ei vaarannettu yhteisön, sen jäsenvaltioiden tai asianomaisten ulkopuolisten valtioiden itsemääräämisoikeutta verotuksen alalla, koska kysymyksessä ollut vapaakauppasopimuksessa määritelty järjestelmä perustui sellaisille vastavuoroisille velvoitteille, jotka asettivat kauppakumppanit tasa-arvoiseen asemaan niiden keskinäisessä kaupankäynnissä (29 kohta).

23 Tämän saman tuomion 28 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin huomautti lisäksi, ettei ollut aihetta pelätä, että näiden säännösten soveltaminen lisäisi väärinkäytösten mahdollisuutta, koska kysymyksessä olleen pöytäkirjan 16 ja 17 artiklalla säänneltiin yksityiskohtaisesti asianomaisten tullihallintojen käytettävissä olevista yhteistyömuodoista silloin, kun alkuperä kiistettiin tai kun viejä taikka tuoja olivat menetelleet vilpillisesti.

24 Näistä päätelmistä seuraa, että jäsenvaltioiden tullihallintojen tarve hyväksyä sen valtion tullihallinnon tekemät arviot, josta tavarat viedään, on erilainen riippuen siitä, perustuuko etuusjärjestelmä yhteisön ja sen ulkopuolisen maan välillä tehtyyn, vastavuoroisesti velvoittavaan kansainväliseen sopimukseen vai yhteisön tekemään itsenäiseen toimenpiteeseen.

25 Näin on erityisesti silloin, kun ulkopuolisen valtion toimivaltaiset viranomaiset, vaikka eivät kiistäkään valtuuskunnan esittämiä tosiseikkoja, kiistävät arvioinnin, jonka valtuuskunta on kysymyksessä olevan tullilainsäädännön perusteella tehnyt näistä tosiseikoista. Millään perusteella ei voida päätellä, että ulkopuolisen valtion viranomaisilla olisi valta tulkita yhteisöä ja sen jäsenvaltioita sitovasti sellaista yhteisön säännöstöä, jollaisesta nyt esillä olevassa asiassa on kysymys.

26 Seuraavaksi on huomautettava, että toinen niistä seikoista, joille yhteisöjen tuomioistuin perusti tulkintansa asiassa Les Rapides Savoyards ym. annetussa tuomiossa, nimittäin se, että alkuperää koskevien kiistojen ratkaisumenettely oli olemassa, ei toteudu nyt esillä olevassa tapauksessa.

27 Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 63 kohdassa toteaa, vaikka asetuksen N:o 3184/74 46 artiklan säännökset hyvin pitkälle mukailevat niitä pöytäkirjan nro 3 17 artiklan säännöksiä, jotka koskevat hallinnollista yhteistyötä jälkitarkastuksessa, johon yhteisöjen tuomioistuin viittasi edellä mainitussa tuomiossa,

tässä artiklassa ei kuitenkaan ole omaksuttu pöytäkirjan nro 3 17 artiklan 3 kappaleen toisesta kohdasta ilmenevää periaatetta, jonka mukaan yhteinen tullikomitea ratkaisee kiistat. Tämän kohdan mukaan sopimuksella perustettu tullikomitea ratkaisee kiistat, joista tuonti- ja vientivaltioiden tulliviranomaiset eivät ole voineet päästä sopimukseen, tai joissa on kysymys pöytäkirjan tulkintaan liittyvästä ongelmasta.

28 Lisäksi on huomautettava, että nyt esillä olevassa asiassa kysymyksessä oleva säännöstö eroaa tältä osin siitä säännöstöstä, jota sovelletaan nyt esillä olevassa asiassa ilmenneiden tosiseikkojen tapahtumisen jälkeen tehdyn vapaakauppasopimuksen perusteella yhtäältä Euroopan talousyhteisön ja toisaalta Tanskan hallituksen ja Färsaarten paikallishallituksen välillä, ja jonka neuvosto hyväksyi yhteisön puolesta 2 päivänä joulukuuta 1991 tekemällään päätöksellä (EYVL L 371, s. 1). Tämän sopimuksen liitteenä on pöytäkirja nro 3, jossa määritetään "alkuperätuotteiden" käsite ja hallinnollisen yhteistyön muodot, ja pöytäkirjan 25 artiklan 5 kappaleessa määrätään ne periaatteet, joita yhteinen tullikomitea noudattaa kiistoja ratkaistessaan.

29 Kysymykseen siitä, onko alkuperää koskevat kiistat nyt esillä olevassa tapauksessa kysymyksessä olevan säännöstön perusteella saatettava asetuksella N:o 802/68 perustetun, ennakkoratkaisukysymyksessä tarkoitetun alkuperäkomitean käsiteltäviksi, on vastattava kieltävästi.

30 Tämän viimeksi mainitun asetuksen yhdennestätoista perustelukappaleesta käy ilmi, että kysymyksessä oleva alkuperäkomitea perustettiin, jotta yhteisöllä olisi käytössään sellainen menettelytapa, jolla voitaisiin turvata tämän asetuksen yhdenmukainen soveltaminen, ja jotta komissio ja jäsenvaltiot voisivat toimia tiiviissä ja tehokkaassa yhteistyössä. Asetuksen N:o 802/68 12 artiklan mukaan komitea koostuu jäsenvaltioiden edustajista ja sen puheenjohtajana toimii komission edustaja. Komitea voi asetuksen 13 artiklan perusteella tutkia kaikki sellaiset asetuksen soveltamiseen liittyvät kysymykset, jotka sen puheenjohtaja on ottanut esille joko

omasta aloitteestaan tai jäsenvaltion edustajan pyynnöstä. Lisäksi 14 artiklan mukaan komitea antaa lausunnon komission edustajan sen käsiteltäväksi saattamista lainsäädäntöhankkeista; soveltamista koskevat säännökset antaa tämän jälkeen joko komissio tai neuvosto.

31 Lisäksi asetuksen N:o 2051/74 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että alkuperätuotteiden käsite määritetään — tietyin varauksin — asetuksen N:o 802/68 14 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

32 Näiden säännösten mukaisesti alkuperäkomitean tehtäviin kuuluu alkuperätuotteiden käsitteen yleinen määritteleminen ja että sen tehtävät liittyvät komission ja jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön. Nyt kysymyksessä olevan säännöstön missään säännöksessä ei sitä vastoin velvoiteta sen jäsenvaltion tulliviranomaisia, johon tavarat tuodaan, saattamaan tämän komitean käsiteltäväksi sellaisia tavaroiden alkuperää koskevia kiistoja, joissa osapuolina ovat nämä viranomaiset ja Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset.

33 Tätä päätelmää ei aseta kyseenalaiseksi se tosiseikka, että komitean käsiteltäväksi on tässä tapauksessa saatettu tiettyjä yhteisön tutkimusvaltuuskunnan esittämiä kysymyksiä.

34 Lopuksi on huomautettava, samoin kuin julkisasiamies on huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 68 kohdassa, että tulkinnalla, jonka mukaan sen jäsenvaltion tulliviranomaiset, johon tavarat tuodaan, voivat esittää erilaisen tulkinnan kuin Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset, varataan tilaisuus mahdollisesti syntyvien riitojen ratkaisemiseen: asianosainen voi nostaa toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa kanteen tuojavaltion viranomaisten tekemästä päätöksestä ja tämän päätöksen yhdenmukaisuus yhteisön oikeuden kanssa voidaan sitten taata ennakkoratkaisua koskevan menettelyn yhteydessä.

35 Edellä esitettyjen syiden perusteella on toiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastattava siten, että asetuksia N:o 2051/74, N:o 3184/74 ja N:o 1697/79 on tulkittava siten, että jäsenvaltioiden tulliviranomaiset voivat ryhtyä Färsaarilta tuotujen tavaroiden tuontitullien kantamiseen jälkitullauksessa yhteisön tutkimusvaltuuskunnan esittämien päätelmien perusteella, vaikka ne eivät ole kantaneet tulleja tavaroiden maahantuonnin yhteydessä, koska ne ovat luottaneet Färsaarten toimivaltaisten viranomaisten vilpittömässä mielessä antamiin EUR 1 -tavaratodistuksiin, vaikka Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset kiistävät valtuuskunnan tekemät päätelmät siltä osin, kuin ne koskivat yhteisön kysymyksessä olevan tullisäännöstön tulkintaa ja pysyneet kannassaan, jonka mukaan todistukset ovat päteviä, ja vaikka riidanalaisia kohtia ei ole saatettu asetuksella N:o 802/68 perustetun alkuperäkomitean käsiteltäviksi.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

36 Kansallisen tuomioistuimen esittämä kolmas ennakkoratkaisukysymys koskee asetuksen N:o 2051/74 liitteessä IV olevan "alkuperätuotteen" käsitteen tulkintaa silloin kun kysymys on tuotteista, jotka kuuluvat kalastustuotteita koskevan yhteisen markkinajärjestelyn piiriin. Tässä liitteessä säädetään seuraavasti: *

"I. —— Färsaarten alkuperätuotteita ovat ——:

a) ——

b) Färsaarilta olevien alusten pyytämät merikalastustuotteet;

——

* Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa.

'Färsaarilta olevina aluksina' voidaan pitää vain sellaisia aluksia

— jotka on rekisteröity Färsaarilla,

— jotka purjehtivat Färsaarten lipun alla,

— joista Färsaarilla tai muualla asuvat yhteisön jäsenvaltioiden kansalaiset taikka sellaiset yhtiöt, joiden pääkonttori sijaitsee jonkin jäsenvaltion tai Färsaarten alueella, omistavat vähintään puolet — —,

— joiden päällystöön kuuluu ainoastaan Färsaarilla tai muualla asuvia yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisia,

— joiden miehistöstä vähintään 75 prosenttia on Färsaarilla tai muualla asuvia yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisia."

37 Kansallinen tuomioistuin viittaa myöskin asetuksen N:o 3184/74 liitteen I neljänteen selittävään huomautukseen, jossa oleellisilta osin toistetaan asetuksen N:o 2051/74 liitteessä IV "Färsaarilta oleville aluksille" annettu määritelmä.

38 Tässä kysymyksessä on kolme osaa.

Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäinen osa

39 Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäisessä osassa kansallinen tuomioistuin kysyy, onko niitä edellä mainittuja perusteita, joiden mukaan määritetään "Färsaarilta olevat alukset", sovellettava siten, että niiden kaikkien on oltava olemassa samanaikaisesti, vai siten, että ne ovat vaihtoehtoisia.

40 Tältä osin riittää että korostetaan sitä, että nyt kysymyksessä olevan tullietuusjärjestelmän perustamisen tavoitteena oli edistää Färsaarilta yhteisöön suuntautuvaa vientiä ja tällä tavoin edesauttaa näiden saarten taloudellista ja sosiaalista kehitystä (ks. asetuksen N:o 2051/74 johdanto-osan ensimmäinen perustelukappale). Tämä tavoite huomioon ottaen sellaisella tulkinnalla, jonka mukaan niitä viittä perustetta, joita on käytetty määriteltäessä "Färsaarilta olevia aluksia", olisi sovellettava vaihtoehtoisesti, päädyttäisiin lopputulokseen, jota ei voida hyväksyä. Alusta voitaisiin pitää Färsaarilta olevana aluksena, vaikka sitä ei olisi rekisteröity Färsaarilla eikä se kantaisi Färsaarten lippua; tähän riittäisi se, että sen miehistö koostuisi jäsenvaltioiden kansalaisista.

41 Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäiseen osaan on siis vastattava, että edellä mainittuja, asetuksen N:o 2051/74 liitteessä IV ja asetuksen N:o 3184/74 liitteen I neljännessä selittävässä huomautuksessa mainittua käsitettä "Färsaarilta olevat alukset" määriteltäessä käytettyjä perusteita on sovellettava siten, että niiden kaikkien on oltava olemassa samanaikaisesti.

Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen toinen osa

42 Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen toisessa osassa kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta täsmentämään, sisältyykö siihen "miehistön" käsitteeseen, jota on käytetty edellä mainitussa viidennessä "Färsaarilta olevia aluksia" koskevassa perusteessa, henkilöitä, jotka on kolmannesta maasta olevan yrityksen kanssa tehdyn yhteisyrityssopimuksen perusteella otettu työskentelemään

aluksella harjoittelijoina tai epäpätevänä varastohenkilökuntana yhden matkan tai tietyn matkan osan ajaksi ja joille palkan maksaa joko aluksen omistaja tai kolmannesta maasta oleva yritys.

43 Kuten edellä on jo korostettu, asetuksen N:o 2051/74 ensimmäisestä perustelukappaleesta käy ilmi, että niiden toimenpiteiden tavoitteena, joilla on pyritty Färsaarilta peräisin olevista ja sieltä tuoduista tuotteista kannettavien tuontitullien asteittaiseen poistamiseen, on ollut edistää Färsaarilta yhteisöön suuntautuvaa vientiä ja edesauttaa täten näiden saarten taloudellista ja sosiaalista kehitystä.

44 Nämä tavoitteet huomioon ottaen asetuksen N:o 2051/74 liitteessä IV ja asetuksen N:o 3184/74 liitteen I neljännessä selittävässä huomautuksessa mainittua käsitettä "Färsaarilta olevat alukset" määriteltäessä käytetyillä perusteilla on tarkoitus taata se, että ne alukset, joiden lastit on vapautettu tulleista, ovat tosiasiallisesti taloudellisesti sidoksissa Färsaariin.

45 Tällaista sidossuhdetta ei aseta kyseenalaiseksi se, että alukselle otetaan vakituisen miehistön lisäksi tietty määrä kolmannen maan kansalaisia erityisesti koulutustarkoituksessa ja kolmannesta maasta olevan yrityksen kanssa tehdyn yhteisyrityssopimuksen perusteella työskentelemään aluksella harjoittelijoina tai epäpätevänä varastohenkilöstönä yhden matkan tai tietyn matkan osan ajaksi, jotta alus voisi kalastaa tälle maalle yksinomaisesti kuuluvalla talousvyöhykkeellä. Tässä suhteessa merkitystä ei ole sillä kysymyksellä, maksaako kolmannen maan kansalaisille palkan aluksen omistaja vai kolmannesta maasta oleva yritys.

46 Kansallisen tuomioistuimen on varmistettava, ovatko olosuhteet tällaisia nyt esillä olevassa asiassa erityisesti siinä tapauksessa, että kolmannen maan kansalaiset on otettu alukselle vakituisen miehistön lisäksi.

47 Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen toiseen osaan on näin ollen vastattava siten, että asetuksen N:o 2051/74 liitteessä IV ja asetuksen N:o 3184/74 liitteen I neljännessä selittävässä huomautuksessa käytetyn "miehistö" käsitteen piiriin eivät kuulu sellaiset henkilöt, jotka eivät kuulu aluksen vakituiseen henkilöstöön ja jotka on erityisesti koulutustarkoituksessa ja kolmannesta maasta olevan yrityksen kanssa tehdyn yhteisyrityssopimuksen perusteella otettu aluksen henkilöstön lisäksi työskentelemään aluksella harjoittelijoina tai epäpätevänä varastohenkilöstönä yhden matkan tai tietyn matkan osan ajaksi, jotta alus voisi kalastaa tälle kolmannelle maalle yksinomaisesti kuuluvalla talousvyöhykkeellä, eikä merkitystä ole sillä seikalla, maksaako näille henkilöille palkan aluksen omistaja vai kolmannesta maasta oleva yritys.

Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen kolmas osa

48 Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen kolmannessa osassa kansallinen tuomioistuin haluaa pääasiassa tietää, onko asetuksessa N:o 3184/74 tarkoitetut, Färsaarilta peräisin olevat raaka-aineet erotettava fyysisesti kolmansista maista peräisin olevista tuotteista, jotta niihin voitaisiin soveltaa N:o 2051/74 tarkoitettua tullietuuskohtelua. Kansallinen tuomioistuin kysyy lisäksi, voivatko sen jäsenvaltion tulliviranomaiset, johon tavarat tuodaan, kantaa tällaisen erottelun puuttuessa asianomaisesta tehtaasta peräisin olevien tavaroiden tuonneista tulleja, jotka vastaavat määrältään niitä tulleja, jotka olisi ollut kannettava, jos jokaisessa tavaralähetyksessä olleiden eri alkuperää olevien tavaroiden suhteelliset osuudet olisivat vastanneet eri alkuperää olevien raaka-aineiden suhteellisia osuuksia.

49 Kuten aikaisemmin on jo muistutettu, asetuksella N:o 2051/74 perustetun etuuskohtelun tavoitteena on Färsaarten taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistäminen suosimalla näiltä saarilta peräisin olevien ja sieltä tuotavien tavaroiden tuontia yhteisöön.

50 Päinvastoin kuin komissio esittää on katsottava, että tämä tavoite on saavutettu silloin, kun Färsaarilta ja kolmansista maista peräisin olevat katkaravut erotellaan kirjanpitoa koskevien periaatteiden mukaan niitä färsaarelaisella tehtaalla käsiteltäessä,

etuuskohtelu myönnetään vain sille osalle käsiteltyjä tuotteita, joka suhteellisesti vastaa sitä osaa käytetyistä raaka-aineista, jolla on oikeus asetuksessa N:o 3184/74 säädettyjen alkuperäsääntöjen mukaan tulla näin kohdelluksi.

51 Asiakirjoista käy ilmi, että nyt esillä olevassa tapauksessa eri alkuperää olevien katkarapujen laatu tai käsittelymenetelmät eivät millään tavoin eroa toisistaan. Kuten pääasian kantajat ovat huomauttaneet, se, että Färsaarilta olevien yritysten kannettaviksi tulisi fyysisestä erottelemisesta aiheutuvia, näiden asianosaisten mukaan merkittäviä kustannuksia, saattaa vaikuttaa suhteettomalta.

52 Lisäksi on korostettava, ettei asetuksessa N:o 2051/74 eikä asetuksessa N:o 3184/74 nimenomaisesti säädetä, että Färsaarilta peräisin olevat katkaravut on käsittelyn aikana fyysisesti erotettava kolmansista maista peräisin olevista katkaravuista, jotta niillä olisi mahdollisuus päästä etuuskohtelun piiriin.

53 Ensiksi on kuitenkin korostettava, että asetuksen N:o 2051/74 liitteessä IV määritellään alkuperätuotteiksi "Färsaarilta olevien alusten pyydystämät merikalastustuotteet", ja että asetuksen N:o 3184/74 2 artiklan ensimmäisen kohdan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, että alkuperätuotteina pidetään "tuotteita, jotka on kokonaisuudessaan saatu Färsaarilta". Tämän asetuksen 3 artiklan f kohdassa täsmennetään myös, että "Färsaarilta —— kokonaisuudessaan saatuina" tuotteina pidetään "merikalastustuotteita ja Färsaarilta olevien alusten pyydystämiä muita merestä peräisin olevia tuotteita". * Lisätäsmennysten puuttuessa nämä säännökset osoittavat, että etuuskohtelun saavat vain Färsaarilta tosiasiallisesti olevat tuotteet.

54 Toiseksi on yhdyttävä siihen komission esittämään näkemykseen, jonka mukaan kirjanpitoa koskeviin periaatteisiin perustuvan erottelun edellytyksenä on se, että

* Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa.

sen soveltamistavat olisi vahvistettu selvällä ja erityisellä tavalla samalla tavoin, kuin esimerkiksi yhteisön ja Euroopan vapaakauppajärjestön välillä tehtyjen sopimusten yhteydessä on tehty.

55 Näillä perusteilla on katsottava, että tällainen erottelu ei ole riittävä peruste sille, että etuuskohtelua voidaan asetuksen N:o 2051/74 perusteella soveltaa, koska sellaista nimenomaista säännöstä ei ole olemassa, jonka perusteella Färsaarilta ja kolmansista maista peräisin olevien katkarapujen erottelu voitaisiin perustaa kirjanpitoa koskeviin periaatteisiin ja jolla olisi vahvistettu sen soveltamistavat.

56 Tältä osin on täsmennettävä, että Tanskan viranomaisten huhtikuussa 1989 lähettämää sisäistä kiertokirjettä, jolla pääasian kantajien mukaan annettiin lupa kirjanpitoa koskevien periaatteiden käyttämiseen, ei voida ottaa huomioon. Ilman että on tarpeen määrittää kiertokirjeen tarkka sisältö tai lausua siitä, oliko sitä tarkoitus soveltaa myös sellaisiin muihin Färsaarilta muille Tanskan alueille 1.1.1973 lukien sovellettavan kansallisen tullijärjestelmän perusteella tuotuihin tavaroihin, joiden ei voida katsoa olevan vapaaseen liikkeeseen laskettuja (ks. asetuksen N:o 2051/74 toinen perustelukappale), on todettava, että jäsenvaltio ei voi yksipuolisesti myöntää poikkeusta yhteisön alkuperäsäännöistä.

57 Edellä olevasta seuraa — edellyttäen, että katkarapuja käsitellään erottelematta niitä fyysisesti niiden alkuperän mukaan —, että asianomaiselta tehtaalta lähtöisin olevien tavaroiden tuontiin ei sovelleta asetuksen N:o 2051/74 säädettyä etuuskohtelua. Sen jäsenvaltion tulliviranomaiset, johon tavarat tuodaan, voivat siis pääsääntöisesti kantaa tulleja kaikista näistä tuonneista. Yhteisön oikeuden vastaista ei kuitenkaan ole se, että nämä viranomaiset päättävät komission luvalla ja kohtuusnäkökohdat huomioon ottaen kantaa vain sellaiset tullit, jotka vastaavat määrältään niitä tulleja, jotka olisi ollut maksettava, jos kysymyksessä olleessa tavaralähetyksessä eri alkuperää olevien tavaroiden suhteelliset osuudet olisivat vastanneet tuontivuoden aikana tehtaalle tulleiden eri alkuperää olevien raaka-aineiden suhteellisia osuuksia.

58 Kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen kolmanteen osaan on siis vastattava siten, että silloin kun färsaarelaisessa tehtaassa käsitellään sellaisia raaka-aineita, jotka ovat asetuksessa N:o 3184/74 tarkoitettuja Färsaarten alkuperätuotteita, nämä raaka-aineet on erotettava fyysisesti kolmansista maista peräisin olevista tuotteista, jotta niille voitaisiin myöntää asetuksessa N:o 2051/74 säädetty tullietuuskohtelu. Jos tällaista erottelua ei tehdä, sen jäsenvaltion toimivaltaiset tulliviranomaiset johon tavarat tuodaan, voivat kuitenkin komission luvalla ja kohtuusnäkökohdat huomioon ottaen päättää, että ne kantavat asianomaiselta tehtaalta peräisin olevien tavaroiden tuonnista vain sellaiset tullit, jotka vastaavat määrältään niitä tulleja, jotka olisi ollut kannettava, jos jokaisessa tavaralähetyksessä olleiden, eri alkuperää olevien tavaroiden suhteelliset osuudet olisivat vastanneet tuontivuoden aikana tehtaalle tulleiden, eri alkuperää olevien raaka-aineiden suhteellisia osuuksia.

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

59 Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiassa sitä, määritetäänkö asetusten N:o 2051/74 ja N:o 3184/74 soveltamiseksi Färsaarilta tuotujen tavaroiden alkuperäasemaa koskeva todistustaakka ja todistuskeinot yhteisön oikeuden vai tuojavaltion oikeuden mukaan. Jos nämä säännöt määritetään yhteisön oikeuden mukaan, kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistunta täsmentämään, mitkä nämä säännöt tässä tapauksessa ovat.

60 Ensiksi on huomautettava, että tavaroiden alkuperäasemaa koskeva todistustaakka ja todistuskeinot määritetään kansallisen oikeuden mukaan vain siltä osin, kuin niistä ei säädetä yhteisön oikeudessa.

61 On siis tutkittava, voidaanko tällaisia sääntöjä johtaa tapaukseen sovellettavasta yhteisön oikeudesta. Tässä suhteessa on aihetta korostaa, että asetuksen N:o 3184/74 9 artiklassa säädetään, että EUR 1 -tavaratodistus annetaan, jos viejä on tehnyt tätä koskevan kirjallisen pyynnön ja esittänyt 21 artiklan 2 kohdan mukaan vaadittavat kaikki sellaiset asiakirjat, jotka ovat omiaan todistamaan, että vietäville tavaroille voidaan antaa tällainen todistus.

62 Lisäksi, kuten kansallisen tuomioistuimen esittämään toiseen ennakkoratkaisukysymykseen annetusta vastauksesta käy ilmi, tässä yhteydessä tutkittavina olleista yhteisön säännöksistä seuraa, että silloin kun jälkitarkastuksessa, joka voi olla myös yhteisön valtuuskunnan suorittama, ei voida vahvistaa sitä, että alkuperäsääntöjä on noudatettu, on syytä päätellä, että EUR 1 -tavaratodistus ja etuuskohtelu on myönnetty väärin perustein.

63 Kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen annetut vastaukset huomioon ottaen tästä seuraa, että silloin kun Färsaarilta peräisin olevia katkarapuja on käsitelty sellaisessa färsaarelaisessa tehtaassa, jossa käsitellään myös kolmansista maista peräisin olevia katkarapuja, viejän on kaikin mahdollisin tavoin näytettävä, että Färsaarilta peräisin olevat katkaravut on fyysisesti erotettu muualta peräisin olevista katkaravuista. Jos tällaista näyttöä ei esitetä, katkarapujen ei enää voida katsoa olevan peräisin Färsaarilta ja tämän vuoksi EUR 1 -tavaratodistuksen ja etuustariffin on katsottava olevan väärin perustein myönnetty.

64 Ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on siis vastattava siten, että asetusten N:o 2051/74 ja N:o 3184/74 säännöksistä aiheutuu, että silloin kun Färsaarilta peräisin olevia katkarapuja on käsitelty sellaisessa färsaarelaisessa tehtaassa, jossa käsitellään myös kolmansista maista peräisin olevia katkarapuja, viejän on kaikin mahdollisin tavoin näytettävä, että Färsaarilta peräisin olevat katkaravut on fyysisesti erotettu muualta peräisin olevista katkaravuista. Jos tällaista näyttöä ei esitetä, katkarapujen ei enää voida katsoa olevan peräisin Färsaarilta ja tästä johtuu, että EUR 1 -tavaratodistuksen ja etuustariffin on katsottava olevan väärin perustein myönnetty.

Neljäs ennakkoratkaisukysymys

65 Tässä ennakkoratkaisukysymyksessään kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti sitä, määritetäänkö kansallisen oikeuden vai yhteisön oikeuden mukaan ne olosuhteet, joissa sellaista maksuvaatimusta, jolla jälkikäteen vaaditaan maksamaan

tullivelka, josta osa on vanhentunut asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdassa säädetyn kolmen vuoden määräajan päättymisen vuoksi, on pidettävä mahdollisesti kokonaan pätemättömänä.

66 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että — jos asiasta ei ole säädetty yhteisön oikeudessa — jokaisen jäsenvaltion sisäisessä oikeusjärjestyksessä on määritettävä yhteisölle tulevien maksujen kantamistavat ja -edellytykset ottaen kuitenkin huomioon, että näiden kantamistapojen ja edellytysten perusteella tapahtuva, yhteisölle tulevien verojen ja maksujen kantaminen tapahtuu yhtä tehokkaasti kuin vastaavien kansallisten verojen ja maksujen kantaminen ja ettei yhteisön lainsäädännön toimeenpano käy käytännössä mahdottomaksi tai erittäin vaikeaksi (asia 265/78, Ferwerda, tuomio 5.3.1980, Kok. 1980, s. 617, 12 kohta; yhdistetyt asiat 66/79, 127/79 ja 128/79, Salumi ym., tuomio 27.3.1980, Kok. 1980, s. 1237, 18 ja 20 kohta ja asia C-212/94, FMC ym., tuomio 8.2.1996, 52 kohta, Kok. s. I-389).

67 Tältä osin on korostettava, että asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa velvoitetaan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ryhtymään lain mukaan maksettavien tuontitullien kantamiseen siinä tapauksessa, että ne toteaisivat niiden jääneen kantamatta. Saman kohdan toisen alakohdan mukaan kantamatta jääneiden tullien kantamiseen ei enää voida ryhtyä sen jälkeen, kun kolmen vuoden määräaika on kulunut siitä päivästä, jolloin tullivelan maksamisesta vastuussa olevalta velalliselta alun perin vaadittu määrä kirjattiin tileihin tai — jos tullia ei ole kirjattu tileihin — siitä päivästä, jona kysymyksessä olevia tavaroita koskeva tullivelka on syntynyt. Asetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan kantaminen aloitetaan siten, että velan maksamisesta vastuussa olevalle velalliselle annetaan tiedoksi niiden tullien määrä, joiden maksamisesta hän on vastuussa. Asetuksen 4 artiklassa säädetään yleisesti, että näiden toimenpiteiden osalta noudatetaan asiaa koskevia voimassa olevia säännöksiä.

68 On todettava, että koska muita sellaisia säännöksiä ei ole, joilla säänneltäisiin niiden toimenpiteiden pätevyyttä, joihin viranomaiset ovat ryhtyneet kantaakseen tuontitulleja jälkitullauksessa, ne olosuhteet, joissa koko tullivelan maksamista koskevaa maksuvaatimusta on pidettävä kokonaisuudessaan pätemättömänä sen

vuoksi, että osa siitä on vanhentunut, määritetään kansallisessa oikeudessa edellä mainitussa oikeuskäytännössä asetetuissa rajoissa.

69 Pääasian kantajat vetoavat siihen, että Englannin oikeudessa on olemassa tämän tapauksen kaltaiseen tapaukseen sovellettava menettelysääntö, jonka mukaan kokonaissummaa koskevaa yhtä maksuvaatimusta on pidettävä kokonaisuudessaan pätemättömänä, jos siinä maksettavaksi vaadittuja tulleja ei voida enää kokonaan tai osittain periä sen vuoksi, että vanhentumiselle säädetty määräaika on päättynyt. Kantajat täsmentävät, että kokonaissummaa koskevan lainvastaisen maksuvaatimuksen lähettäminen ei estä tulliviranomaisia lähettämästä sellaista uutta Englannin menettelysääntöjen mukaista maksuvaatimusta, joka ei koske saamisen vanhentuneita osia.

70 Vaikka yhteisöjen tuomioistuimen tehtäviin ei kuulukaan määrittää tällaisen kansallisen säännön täsmällistä ulottuvuutta tai päättää, sovelletaanko sitä sellaisiin maksuvaatimuksiin, joista tässä tapauksessa on kysymys, on kuitenkin huomautettava, että sellaisella kansallisella säännöllä, joka koskee niiden toimenpiteiden muotoa, joihin viranomaiset ovat ryhtyneet kantaakseen jälkikäteen tuontitulleja, ja jonka soveltaminen voi aiheuttaa tällaisten toimenpiteiden pätemättömyyden aiheuttamatta kuitenkaan sitä, että näihin toimenpiteisiin liittyvä yhteisön saaminen lakkaa, ei aseteta kyseenalaiseksi jälkitullausta koskevan säännön perustaa eikä sillä aiheuteta sitä, että jälkitullaus kävisi käytännössä mahdottomaksi tai erittäin vaikeaksi.

71 Neljänteen kysymykseen on siis vastattava siten, että tällä hetkellä voimassa olevan yhteisön oikeuden mukaan ne olosuhteet, joissa koko tullivelan maksamista koskevaa maksuvaatimusta on pidettävä kokonaisuudessaan pätemättömänä sen vuoksi, että sillä maksettavaksi vaaditut tullit ovat kokonaan tai osittain vanhentuneet asetuksen N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdassa tälle vanhentumiselle asetetun kolmen vuoden määräajan päätyttyä, määritetään kansallisessa oikeudessa, ottaen kuitenkin huomioon yhteisön oikeuden asettamat rajoitukset, nimittäin sen, että kansallisen oikeuden soveltamisella ei saada aiheuttaa sitä, että yhteisölle tulevien verojen ja maksujen kantaminen ei tapahdu yhtä tehokkaasti kuin vastaavien kansallisten verojen ja maksujen kantaminen, eikä sitä, että yhteisön lainsäädännön toimeenpano käy käytännössä mahdottomaksi tai erittäin vaikeaksi.

Viides ennakkoratkaisukysymys

72 Kansallisen tuomioistuimen esittämä viides ennakkoratkaisukysymys koskee asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ja sen soveltamisesta asetuksella N:o 2164/91 annettujen säännösten tulkintaa. Asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavasti: *

"Toimivaltaiset viranomaiset voivat jättää sellaiset tuontitullit —— jälkikäteen kantamatta, jotka ovat jääneet kantamatta tulliviranomaisten sellaisen virheen vuoksi, jota osaltaan vilpittömässä mielessä toiminut ja kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitusta koskevia säännöksiä noudattanut tullivelan maksamisesta vastuussa ollut velallinen ei ole voinut kohtuudella havaita."

73 Tässä kysymyksessä on kolme osaa, joita käsitellään peräkkäin.

Viidennen ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäinen osa

74 Viidennen ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäisellä osalla kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti sitä, onko sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, johon tavarat tuodaan, ennen kun ne esittävät tullien jälkikäteistä maksamista koskevan maksuvaatimuksen, lausuttava mahdollisuudesta jättää tullit asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan perusteella kantamatta.

75 Tältä osin riittää että todetaan, että kysymyksessä olevassa säännöstössä ei ole sellaista säännöstä, josta tällainen velvoite voitaisiin johtaa.

* Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa.

76 Viidennen ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäiseen osaan on siis vastattava siten, että sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, johon tavarat tuodaan, ei ole ennen tullien jälkikäteistä maksamista koskevan maksuvaatimuksen esittämistä lausuttava mahdollisuudesta jättää tullit asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan perusteella kantamatta.

Viidennen ennakkoratkaisukysymyksen toinen osa

77 Viidennen ennakkoratkaisukysymyksen toisessa osassa kansallinen tuomioistuin haluaa pääasiallisesti tietää, onko asetuksen N:o 2164/91 4 artiklaa tulkittava siten, että sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, johon tavarat tuodaan, ei tarvitse saattaa asiaa komission päätettäväksi silloin, kun ne aikovat jättää jälkikäteen kantamatta tulleja, jos ne katsovat, että asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa säädetyt edellytykset eivät täyty.

78 Ensin on syytä muistuttaa asetuksen N:o 2164/91 4 artiklan sanamuodosta, jonka mukaan silloin, kun perimättä oleva määrä on suurempi tai yhtä suuri kuin 2 000 ecua

"sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jossa virhe on tehty, joko katsoo, että perusasetuksen 5 artiklan 2 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät tai on epävarma siitä, sovelletaanko tästä säännöksestä ilmeneviä edellytyksiä kysymyksessä olevaan asiaan, tämä viranomainen siirtää asian komission käsiteltäväksi 5, 6 ja 7 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti — —". *

79 20 päivänä kesäkuuta 1980 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1573/80, jolla vahvistettiin asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan soveltamista koskevia säännöksiä (EYVL L 161, s. 1, jäljempänä asetus N:o 1573/80), ja joka on ensin korvattu 2 päivänä elokuuta 1989 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 2380/89 (EYVL L 225, s. 30) ja sitten asetuksella (ETY) N:o 2164/91,

* Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa.

4 artiklaa koskevasta yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, että tämän viimeksi mainitun asetuksen 4 artiklalla komissiolle annettu päätösvalta ei koske tapauksia, joissa toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat vakuuttuneita siitä, että asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan edellytykset eivät täyty ja katsovat tämän vuoksi, että niiden on ryhdyttävä jälkikantoon (asia C-64/89, Deutsche Fernsprecher, tuomio 26.6.1990, Kok. 1990, s. I-2535, 12 kohta ja asia C-348/89, Mecanarte, tuomio 27.6.1991, Kok. 1991, s. I-3277, 32 kohta).

80 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on asetuksesta N:o 1573/80 täsmentänyt, tämä tulkinta on asetuksella N:o 2164/91 säädetyn, yhteisön oikeuden yhdenmukaista soveltamista koskevan tavoitteen mukainen. Tämän tavoitteen toteutuminen vaarantuu siinä tapauksessa, että jälkikannosta luopumista koskevaan hakemukseen suostutaan, koska arviointia jolla jäsenvaltio voi perustella myönteistä päätöstä, saattaa tosiseikkojen osalta välttyä sellaiselta valvonnalta, jolla pyritään takaamaan yhteisön lainsäädännössä asetettujen edellytysten yhdenmukainen soveltaminen, sen vuoksi että tätä arviointia ei todennäköisesti koskaan kanneteitse riitauteta. Näin ei sitä vastoin ole silloin, kun kansalliset viranomaiset ryhtyvät jälkikantoon, olipa kysymyksessä oleva summa millainen tahansa. Asianomaisella on tällöin mahdollisuus riitauttaa tällainen päätös kansallisessa tuomioistuimessa. Tämän jälkeen yhteisöjen tuomioistuin voi taata yhteisön oikeuden yhdenmukaisuuden ennakkoratkaisumenettelyssä (em. asia Deutsche Fernsprecher, tuomion 13 kohta ja asia Mecanarte, tuomion 33 kohta).

81 Viidennen ennakkoratkaisukysymyksen toiseen osaan on siis vastattava, että asetuksen N:o 2164/91 4 artiklaa on tulkittava siten, että sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, johon tavarat tuodaan, ei tarvitse saattaa komission käsiteltäväksi hakemusta, joka koskee tullien jälkikannosta luopumista, jos ne katsovat, että asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa asetetut edellytykset eivät täyty.

Viidennen ennakkoratkaisukysymyksen kolmas osa

82 Viidennen ennakkoratkaisukysymyksen kolmannessa osassa kansallinen tuomioistuin pyytää lisäksi yhteisöjen tuomioistuinta täsmentämään asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan soveltamisedellytykset sellaisissa olosuhteissa, joista pääasian oikeudenkäynneissä on kysymys, jotta se voisi arvioida, onko pääasian kantajien esittämä väite siitä, ettei jälkikantoon olisi ollut ryhdyttävä, oikea.

83 Asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavat kolme kumulatiivista edellytystä sille, että toimivaltaiset viranomaiset voivat jättää tuontitullit jälkikäteen kantamatta: a) tulleja ei ole kannettu toimivaltaisen viranomaisen virheen takia, b) tullivelan maksamisesta vastuussa oleva velallinen on toiminut vilpittömässä mielessä, toisin sanoen se ei ole voinut kohtuudella havaita toimivaltaisten viranomaisten tekemää virhettä, ja c) hän on noudattanut kaikkia voimassa olevassa säännöstössä olevia tulli-ilmoitusta koskevia säännöksiä.

84 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että näiden kolmen edellytyksen täyttyessä tullivelan maksamisesta vastuussa olevalla velallisella on oikeus siihen, ettei jälkikantoa tehdä (ks. erityisesti em. asia Mecanarte, tuomion 12 kohta ja asia C-292/91, Weis, tuomio 4.5.1993, Kok. 1993, s. I-2219, 15 kohta).

85 Näiden jokaisen kolmen edellytyksen sisältöä on tutkittava ja täsmennettävä ottaen huomioon kansallisen tuomioistuimen mainitsemat seikat.

Toimivaltaisen viranomaisen erehdys

86 Tältä osin kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, ovatko toimivaltaiset viranomaiset erehtyneet asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuin tavoin silloin, kun viejä vilpittömässä mielessä on ilmoittanut tavaroiden olevan peräisin Färsaarilta, kun Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset ovat vilpittömässä mielessä todistaneet EUR 1 -tavaratodistuksissa, että tavarat olivat tältä alueelta peräisin eivätkä ole missään vaiheessa pitäneet näitä todistuksia pätemättöminä, ja kun sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, johon tuonti tapahtuu, myöskin vilpittömässä mielessä ovat alun perin hyväksyneet näissä todistuksissa ilmoitetun tavaroiden alkuperän.

87 Jotta näihin kysymyksiin voitaisiin vastata, on ensiksi korostettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan tavoitteena on suojella tullivelan maksamisesta vastuussa olevan velallisen perusteltua luottamusta siihen, että kaikki tullien kantamista koskevaan päätökseen sisältyvät seikat ovat perusteltuja (em. asia Mecanarte, tuomion 19 kohta).

88 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitun tuomion 22 kohdassa todennut, tästä seuraa, että koska asetuksessa N:o 1697/79 tarkoitettua käsitettä "toimivaltainen viranomainen" ei ole täsmällisesti ja tyhjentävästi määritelty tässä asetuksessa eikä sen soveltamisesta annetussa asetuksessa, jokaista sellaista viranomaista, joka toimivaltansa puitteissa antaa tullien kantamista koskevia tietoja ja joka tämän vuoksi voi saada aikaan velan maksamiseen velvollisen mielessä perustellun luottamuksen, on pidettävä "toimivaltaisena viranomaisena" asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että tämä koskee erityisesti sen jäsenvaltion tulliviranomaisia, josta tavarat viedään, silloin kun ne käsittelevät tulli-ilmoituksia.

89 Komissio vetoaa siihen, että käsitteen "toimivaltaiset viranomaiset" piiriin eivät kuulu sellaisen maan tulliviranomaiset, johon perustamissopimusta ei sovelleta. Se esittää erityisesti, että sellaisessa tapauksessa, josta nyt esillä olevassa asiassa on kysymys ja jossa on kysymys yhteisön autonomisista säännöistä, tällaisen maan viranomaisen ei voida olettaa tietävän niin paljon näistä säännöistä ja ymmärtävän niitä niin paljon, että taloudellisella toimijalla olisi oikeus täysin luottaa siihen ja olettaa, että perustellun luottamuksen periaate suojaisi tätä viranomaista.

90 Tätä näkökantaa ei voida hyväksyä. On korostettava, että asetuksen N:o 3184/74 mukaan Färsaarten toimivaltaisten viranomaisten tehtäviin kuuluu ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin tavaroiden alkuperän ja muiden EUR 1 -tavaratodistukseen otettavien lausumien tarkistamiseksi (asetuksen 22 artiklan 2 kohta), antaa EUR 1 -tavaratodistus, jos maastavietäviä tavaroita voidaan pitää Färsaarten alkuperätuotteina asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä (asetuksen 23 artikla) ja vaatia kaiken mahdollisen näytön esittämistä tai toimittaa mikä tahansa tarpeellisena pitämänsä tarkastus varmistaakseen, onko tämä viimeksi mainittu edellytys täyttynyt (asetuksen 25 artikla). Färsaarten viranomaiset ovat yhteisön ohella mukana hankkimassa tullien kantamisen kannalta oleellisia tietoja ja tämän vuoksi ne voivat aiheuttaa velan maksamisesta vastuussa olevalle velalliselle perustellun luottamuksen. Näissä olosuhteissa Färsaarten viranomaisia on pidettävä "toimivaltaisina viranomaisina" asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä.

91 Tämän jälkeen on todettava, että samasta asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan tekstistä seuraa, että velan maksamisesta vastuussa olevan velallisen perusteltua luottamusta on aihetta suojella tässä artiklassa säädetyin tavoin vain siinä tapauksessa, että toimivaltaiset viranomaiset ovat "itse" toimineet siten, että velasta vastuussa olevan velallisen luottamus saattoi syntyä. Näin tullit on oikeus jättää jälkikäteen kantamatta vain silloin kun virheet ovat syntyneet toimivaltaisen viranomaisen toimiessa aktiivisesti (em. asia Mecanarte, tuomion 23 kohta).

92 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa annetun tuomion 24 kohdassa todennut, tämän edellytyksen ei voida katsoa täyttyneen siinä tapauksessa, että toimivaltaiset viranomaiset ovat erehtyneet viejän erityisesti tavaroiden alkuperästä antamien sellaisten väärien ilmoitusten vuoksi, joita näiden viranomaisten ei odoteta tarkistavan tai joiden pätevyyttä niiden ei odoteta arvioivan. Tällaisessa tapauksessa tullivelan maksamisesta vastuussa olevan velallisen on kannettava sellaisesta kaupallisesta asiakirjasta aiheutuva riski, joka myöhemmin tehdyssä tarkastuksessa osoittautuu vääräksi.

93 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että tullivelan maksamisesta vastuussa olevan velallisen perusteltu luottamus todistusten pätevyyteen ei voi perustua siihen tosiasiaan, että jäsenvaltion tulliviranomaiset ovat alun perin hyväksyneet nämä todistukset, ottaen huomioon että näiden viranomaisten

toiminta niiden hyväksyessä ensimmäisinä annetut ilmoitukset ei millään tavoin estä jälkitarkastusten toimittamista (yhdistetyt asiat 98/83 ja 230/83, Van Gend & Loos ja Expeditiebedrijf Wim Bosman v. komissio, tuomio 13.11.1984, Kok. 1984, s. 3763, 20 kohta).

94 Tästä seuraa, että se seikka, että Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset ovat todistaneet EUR 1 -tavaratodistuksissa tavaroiden olevan peräisin tältä alueelta tai se, että tuojavaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat alun perin hyväksyneet näissä todistuksissa ilmoitetun tavaroiden alkuperän, eivät ole riittäviä osoituksia siitä, että toimivaltaiset viranomaiset olisivat erehtyneet asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuin tavoin.

95 Sitä vastoin silloin kun viejä on ilmoittanut, että tavarat ovat peräisin Färsaarilta luottaen siihen, että Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset tuntevat tosiasiallisesti kaikki kysymyksessä olevan tullisäännöstön soveltamisen kannalta tarpeelliset tosiasiat, ja kun nämä viranomaiset eivät tästä huolimatta ole millään tavoin kiistäneet viejän ilmoituksissaan antamia tietoja perustaen näin tavaroiden färsaarelaista alkuperää koskevan todistuksen alkuperäsääntöjen virheelliseen tulkintaan, on katsottava, että tulleja ei ole kannettu tavaroiden maahantuonnin yhteydessä, koska toimivaltaiset viranomaiset ovat itse erehtyneet kysymyksessä olevaa säännöstöä alun perin soveltaessaan (ks. asia 314/85, Foto-Frost, tuomio 22.10.1987, Kok. 1987, s. 4199, 24 kohta ja asia C-250/91, Hewlett Packard France, tuomio 1.4.1993, Kok. 1993, s. I-1819, 21 kohta).

96 Kansallisen tuomioistuimen on todettava, onko nyt esillä olevassa tapauksessa kysymys sellaisesta toimivaltaisten viranomaisten erehdyksestä, jolla pääasian kolme kantajaa voivat perustella sen, ettei kantotoimenpiteisiin ole ryhdyttävä.

97 Ensimmäisen edellytyksen osalta ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että se seikka, että Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset ovat todistaneet EUR 1 -tavaratodistuksissa tavaroiden olevan peräisin tältä alueelta tai se, että sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, johon tavarat tuodaan, ovat alun perin hyväksyneet

näissä todistuksissa ilmoitetun tavaroiden alkuperän, eivät ole riittäviä osoituksia siitä, että "toimivaltaiset viranomaiset ovat erehtyneet" asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuin tavoin. Näin ei kuitenkaan ole silloin kun viejä on ilmoittanut tavaroiden olevan peräisin Färsaarilta luottaen siihen, että Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset tuntevat tosiasiallisesti kaikki kysymyksessä olevan tullisäännöstön soveltamisen kannalta tarpeelliset tosiasiat ja kun nämä viranomaiset eivät tästä huolimatta ole millään tavoin kiistäneet viejän ilmoituksissaan antamia tietoja, perustaen näin tavaroiden färsaarelaista alkuperää koskevan todistuksen alkuperäsääntöjen virheelliseen tulkintaan.

Tullivelan maksamisesta vastuussa olevan velallisen mahdollisuus havaita toimivaltaisten viranomaisten erehdys

98 Toisen edellytyksen osalta viidennestä ennakkoratkaisukysymyksestä käy ilmi, että kansallinen tuomioistuin katsoo pääasiassa esillä olevassa asiassa, että tullivelan maksamisesta vastuussa olleet velalliset ovat koko ajan vilpittömässä mielessä uskoneet, että tavaroiden alkuperä vastasi EUR 1 -tavaratodistuksissa ilmoitettua alkuperää.

99 On kuitenkin muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan nyt kysymyksessä oleva edellytys merkitsee sitä, että kansallisen tuomioistuimen on tutkittava, olisiko velan maksamisesta vastuussa olleiden velallisten kohtuudella pitänyt havaita toimivaltaisten viranomaisten tekemä virhe, ja sen on tällöin otettava huomioon virheen laatu, kyseisillä toimijoilla oleva käytännön kokemus sekä se huolellisuus, jota nämä ovat näyttäneet noudattaneensa (em. asia Deutsche Fernsprecher, tuomion 24 kohta; asia C-371/90, Beirafrio, tuomio 8.4.1992, Kok. 1992, s. I-2715, 21 kohta; asia C-187/91, Belovo, tuomio 16.7.1992, Kok. 1992, s. I-4937, 17 kohta ja em. asia Hewlett Packard France, tuomion 22 kohta).

100 Yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa vakiintuneessa oikeuskäytännössään täsmentänyt virheen laatua siten, että jokaisessa tapauksessa on tutkittava, onko kysymyksessä oleva säännöstö epäselvä vai onko se sitä vastoin riittävän

yksinkertainen siten, että virhe on helppo havaita tosiseikkoja tutkimalla. Mitä asianomaisten taloudellisten toimijoiden huolellisuuteen tulee, on katsottava, että jos heillä on alkuperän määrittämistä koskevia epäilyjä, heidän on itse otettava selvää asiasta ja hankittava kaikki mahdolliset lisätiedot tarkistaakseen näiden epäilyjen oikeellisuuden.

101 Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tämän tulkinnan perusteella tarkistaa, täyttyvätkö ne edellytykset, jotka on asetettu sen arvioimiselle, oliko Färsaarten toimivaltaisten viranomaisten tekemä virhe sellainen, että tullivelan maksamisesta vastuussa olevan velallisen olisi pitänyt se havaita, ottaen huomioon tälle tapaukselle ominaiset olosuhteet.

102 Tältä osin on kuitenkin huomautettava, että pääasiassa esillä olevissa asioissa sellaisina, kuin ne on esitetty yhteisöjen tuomioistuimelle, on useita sellaisia olosuhteita, joita yhdessä voidaan pitää sellaisina seikkoina, jotka osoittavat, että edes sellaiset kokeneet, ammattimaiset taloudelliset toimijat kuten kolme pääasian kantajaa eivät voineet tarpeen tullen havaita Färsaarten viranomaisten mahdollisesti tekemää virhettä.

103 Kuten tämän tuomion 49—52 kohdasta käy ilmi, pelkästään kysymyksessä olevaa säännöstöä lukemalla ei ole mahdollista sulkea pois sitä, että yhtäältä Färsaarilta ja toisaalta kolmansista maista peräisin olevien katkarapujen erottelu kirjanpitoa koskevien periaatteiden mukaan riittää täyttämään alkuperäsäännöissä asetetut vaatimukset. Tässä yhteydessä on otettava huomioon myös se seikka — jonka tarkistaminen kuuluu kansalliselle tuomioistuimelle —, että yhteisöjen tuomioistuimen käytettävissä olevien tietojen mukaan kirjanpitoa koskevien periaatteiden käyttäminen oli sallittua tuotaessa tavaroita Färsaarilta muille Tanskan alueille.

104 Asianomaiset toimijat ovat useaan otteeseen ja suhteellisen pitkän ajanjakson kuluessa saaneet todistuksia, joissa tarpeen vaatiessa toistuvasti vahvistettiin perusteluksi sellainen kanta, joka sittemmin osoittautui virheelliseksi. Tämän lisäksi

Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset pysyivät kannassaan senkin jälkeen, kun he olivat saaneet tietoonsa tutkimusvaltuuskunnan vastakkaisen tulkinnan.

105 Lopuksi on myöskin otettava huomioon se seikka, että jos asianomaiset toimijat olisivat tosiasiallisesti tässä tapauksessa olleet epävarmoja kysymyksessä olevalle säännöstölle annettavasta tulkinnasta, ne olisivat voineet käsitellä erillään Färsaarilta peräisin olevia katkarapuja ja näin säilyttää mahdollisuuden päästä tullietuuskohtelun piiriin. Se seikka, etteivät toimijat yrittäneet menetellä siten, että färsaarelaisissa tehtaissa olisi siirrytty tällaiseen fyysiseen erotteluun, osoittaa todellisuudessa näiden toimijoiden vilpittömän mielen tässä suhteessa.

106 Ennakkoratkaisukysymykseen on siis vastattava asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa asetetun toisen edellytyksen osalta siten, että arvioitaessa sitä, oliko Färsaarten viranomaisten mahdollisesti tekemä virhe sellainen, etteivät tullivelan maksamisesta vastuussa olleet velalliset voineet sitä kohtuudella havaita asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, on otettava huomioon erityisesti virheen laatu, asianomaisten toimijoiden ammatillinen kokemus ja näiden osoittama huolellisuus. Kansallisen tuomioistuimen on tämän tulkinnan perusteella tälle tapaukselle ominaiset olosuhteet huomioon ottaen tarkistettava, täyttyvätkö ne edellytykset, jotka on asetettu arvioitaessa sitä, oliko Färsaarten toimivaltaisten viranomaisten tekemä virhe sellainen, että tullivelan maksamisesta vastuussa olevan velallisen olisi pitänyt se havaita.

Kaikkien voimassa olevaan lainsäädäntöön sisältyvien, tulli-ilmoitusta koskevien säännösten noudattaminen

107 Kansallinen tuomioistuin huomauttaa viidennessä ennakkoratkaisukysymyksessään, että viejä on noudattanut kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitusta koskevia säännöksiä, paitsi jos sen perusteella, että tämä vilpittömässä mielessä oli ilmoittanut tavaroiden olevan peräisin Färsaarilta, voidaan toisin päätellä.

108 Tältä osin on muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tulli-ilmoituksen tekijän on annettava toimivaltaisille tulliviranomaisille kaikki sellaiset yhteisön ja kansallisissa säännöissä tarkoitetut tarpeelliset tiedot, jotka tarpeen tullen täydentävät tai aiheuttavat muutoksia asianomaisille tavaroille haettuun tullikohteluun (asia 378/87, Top Hit Holzvertrieb v. komissio, tuomio 23.5.1989, Kok. 1989, s. 1359, 26 kohta).

109 Sitä paitsi, kuten yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut, tämä velvollisuus käsittää vain sellaiset tiedot, jotka tulli-ilmoituksen tekijä on kohtuudella voinut tietää ja saada, joten riittää, että tällaiset tiedot, vaikka ne olisivatkin virheellisiä, on annettu vilpittömässä mielessä (em. asiat Mecanarte, tuomion 29 kohta ja Hewlett Packard France, tuomion 29 kohta).

110 Ennakkoratkaisukysymykseen on siis vastattava asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa asetetun kolmannen edellytyksen osalta siten, että tätä säännöstä sovelletaan silloin kun velan maksamisesta vastuussa oleva velallinen on noudattanut kaikkia yhteisön oikeuden tulli-ilmoitusta koskevissa säännöissä ja tarpeen vaatiessa sellaisissa kansallisen oikeuden säännöissä, joilla yhteisön oikeuden sääntöjä on täydennetty tai joilla ne on saatettu valtionsisäisesti voimaan, asetettuja edellytyksiä, vaikka hän olisi vilpittömässä mielessä antanut toimivaltaisille viranomaisille virheellisiä tai epätäydellisiä tietoja siksi, että hän ei kohtuudella voinut tietää tai saada muita tietoja.

Omaisuudensuoja ja suhteellisuusperiaate

111 Sen tapauksen varalle, että kansallisen tuomioistuimen olisi katsottava, että asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan soveltamisedellytykset eivät täyty tässä tapauksessa, on tutkittava pääasian kantajien esittämää perustelua, jonka mukaan nyt esillä olevassa asiassa tuontitullien kantaminen jälkikannossa loukkaa omaisuudensuojaa, joka on tunnustettu ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelemiseksi

4.11.1950 tehdyn Euroopan yleissopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustoimikunta ja ihmisoikeustuomioistuin ovat sitä tulkinneet, ja joka on taattu yhteisön oikeusjärjestyksessä (asia 44/79, Hauer, tuomio 13.12.1979, Kok. 1979, s. 3727, 17 kohta).

112 Pääasian kantajat korostavat, että kyseisen 1 artiklan toisessa kappaleessa varattua mahdollisuutta saattaa voimaan tarpeellisia säännöksiä verojen tai muiden maksujen maksamisen varmistamiseksi on käytettävä siten, että suhteellisuusperiaatetta kunnioitetaan. Yhteisöjen tuomioistuin olisi lisäksi pitänyt tätä viimeksi mainittua sellaisena yleisenä oikeusperiaatteena, jonka noudattamista edellytetään olipa kysymyksessä oleva oikeus minkätyyppinen tahansa. Kantajien mukaan suhteellisuusperiaatetta ei ole noudatettu pääasiassa kysymyksessä olevassa tapauksessa, ottaen huomioon että

— maahantuonti on tapahtunut vilpittömässä mielessä sen alueen viranomaisten antamien todistusten perusteella, josta tavarat vietiin, ilman että kellään kyseisistä kolmesta kauppiaasta olisi ollut epäilyksiä siitä, että edellä mainitut viranomaiset olisivat tulkinneet väärin kyseessä olevia säännöksiä, ja että tulleja oli vaadittu maksettaviksi takautuvin vaikutuksin ottaen huomioon, että jos niiden suorittamista olisi vaadittu maahantuonnin yhteydessä, viejän olisi ollut valittava, myykö hän tavaransa muualla vai maksaako hän nämä tullit,

— maahantuoduista tuotteista ei enää voida kantaa tulleja tuotteiden ostajalta, jonka olisi pitänyt vastata niistä, mikäli ne olisi kannettu maahantuonnin yhteydessä,

— Arthur Smithiltä vaadittu summa on liiallinen ja aiheuttaisi mahdollisesti tämän joutumisen konkurssiin.

113 Tältä osin on todettava, että ne edellä ensimmäisessä luetelmakohdassa mainitut seikat, joihin pääasian kantajat vetoavat, on otettu huomioon asetuksen

N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohtaa sovellettaessa. Itse asiassa tästä säännöksestä ilmenee nimenomaan, että jälkikanto voi olla suhteetonta silloin kun tulleja ei toimivaltaisen viranomaisen erehdyksen vuoksi ole kannettu maahantuonnin yhteydessä ja kun asianomaiset toimijat ovat toimineet vilpittömässä mielessä.

114 Sitä vastoin silloin kun asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan soveltamisedellytykset eivät täyty, jälkikannolla ei loukata suhteellisuusperiaatetta siinäkään tapauksessa, että tulleja ei enää voitaisi kantaa maahantuotujen tuotteiden ostajalta. Ammattimaisten taloudellisten toimijoiden tehtävänä on ennakolta varautua tällaisiin riskeihin siten, että ne ottavat keskinäisiin sopimuksiinsa sellaisia määräyksiä, jotka ovat tarpeen näiden riskien torjumiseksi.

115 Lisäksi on korostettava, että sellainen tulliasioitsija, jollainen Arthur Smith on, vastaa toimintansa laadun vuoksi sekä tuontitullien maksamisesta että tulliviranomaisille esittämiensä asiakirjojen asianmukaisuudesta. Tämän vuoksi on katsottava, että tällainen seikka kuuluu tulliasioitsijan kannettaviin ammatillisiin riskeihin siinäkin tapauksessa, että vaadittu summa olisi huomattava.

116 On siis katsottava, että omistusoikeuden suojasta ja suhteellisuusperiaatteesta aiheutuvat vaatimukset eivät estä sitä, että toimivaltaiset viranomaiset kantavat tuontitullit jälkikannossa, jos asetuksen N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan soveltamisedellytykset eivät täyty, vaikka tulleja ei voitaisikaan kantaa maahantuotujen tuotteiden ostajalta ja vaikka kysymyksessä oleva summa olisi huomattava.

Oikeudenkäyntikulut

117 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut High Court of Justice, Queen's Bench Divisionin 14.4.1994 tekemällä päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Färsaarilta peräisin oleviin ja tuotaviin tiettyihin alkuperätuotteisiin sovellettavasta tullimenettelystä 1 päivänä elokuuta 1974 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 2051/74, alkuperätuotteen käsitteen määrittelemisestä ja tiettyihin Färsaarilta peräisin oleviin ja tuotaviin alkuperätuotteisiin sovellettavassa tullimenettelyssä noudatettavasta hallinnollisesta yhteistoiminnasta 6 päivänä joulukuuta 1974 annettua komission asetusta (ETY) N:o 3184/74 ja tuonti- tai vientitullien maksamisvelvoitteen sisältävään tullimenettelyyn ilmoitetuista tavaroista velalliselta kantamatta jääneiden tuonti- tai vientitullien kantamisesta jälkitullauksin 24 päivänä heinäkuuta 1979 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1697/79 on tulkittava siten, että jäsenvaltion tulliviranomaiset voivat ryhtyä Färsaarilta tuotujen tavaroiden tuontitullien kantamiseen jälkitullauksessa valtuuskunnan esittämien päätelmien perusteella, vaikka nämä viranomaiset eivät ole kantaneet tulleja tavaroiden maahantuonnin yhteydessä, koska ne ovat luottaneet Färsaarten toimivaltaisten viranomaisten vilpittömässä mielessä antamiin EUR 1 -tavaratodistuksiin, vaikka nämä viimeksi mainitut viranomaiset kiistävät tutkimusvaltuuskunnan tekemät päätelmät siltä osin, kuin ne koskevat kysymyksessä olevan yhteisön tullilainsäädännön tulkintaa, ja pysyvät kannassaan, jonka mukaan todistukset ovat päteviä, ja vaikka alkuperän käsitteen yhteisestä määritelmästä 27 päivänä kesäkuuta

1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 802/68 perusteella perustettu alkuperäkomitea ei ole käsitellyt riitautettuja seikkoja.

2) Asetuksen (ETY) N:o 2051/74 liitteessä IV ja asetuksen N:o 3184/74 liitteen I neljännessä selittävässä huomautuksessa mainittua käsitettä "Färsaarilta olevat alukset" määriteltäessä käytettyjä perusteita on sovellettava siten, että niiden kaikkien on oltava olemassa samanaikaisesti.

3) Asetuksen (ETY) N:o 2051/74 liitteessä IV ja asetuksen (ETY) N:o 3184/74 liitteen I neljännessä selittävässä huomautuksessa käytetyn "miehistö" käsitteen piiriin eivät kuulu sellaiset henkilöt, jotka eivät kuulu aluksen vakituiseen henkilöstöön ja jotka on erityisesti koulutustarkoituksessa ja kolmannesta maasta olevan yrityksen kanssa tehdyn yhteisyritys-sopimuksen perusteella otettu aluksen henkilöstön lisäksi työskentelemään aluksella harjoittelijoina tai epäpätevänä varastohenkilöstönä yhden matkan tai tietyn matkan osan ajaksi, jotta alus voisi kalastaa tälle kolmannelle maalle yksinomaisesti kuuluvalla talousvyöhykkeellä, eikä merkitystä ole sillä seikalla, maksaako näille henkilöille palkan aluksen omistaja vai kolmannesta maasta oleva yritys.

4) Silloin kun färsaarelaisessa tehtaassa käsitellään sellaisia raaka-aineita, jotka ovat asetuksessa (ETY) N:o 3184/74 tarkoitettuja Färsaarten alkuperätuotteita, nämä raaka-aineet on erotettava fyysisesti kolmansista maista peräisin olevista tuotteista, jotta niille voitaisiin myöntää asetuksessa (ETY) N:o 2051/74 säädetty tullietuuskohtelu. Jos tällaista erottelua ei tehdä, sen jäsenvaltion, johon tuotteet tuodaan, tulliviranomaiset voivat kuitenkin komission luvalla ja kohtuusnäkökohdat huomioon ottaen päättää, että ne kantavat asianomaiselta tehtaalta peräisin olevien tavaroiden tuonnista vain sellaiset tullit, jotka vastaavat määrältään niitä tulleja, jotka olisi ollut kannettava, jos jokaisessa tavaralähetyksessä olleiden, eri alkuperää olevien tavaroiden suhteelliset osuudet olisivat vastanneet tuontivuoden aikana tehtaalle tulleiden, eri alkuperää olevien raaka-aineiden suhteellisia osuuksia.

5) Asetusten (ETY) N:o 2051/74 ja (ETY) N:o 3184/74 säännöksistä aiheutuu, että silloin kun Färsaarilta peräisin olevia katkarapuja on käsitelty sellaisessa färsaarelaisessa tehtaassa, jossa käsitellään myös kolmansista maista peräisin olevia katkarapuja, viejän on kaikin mahdollisin tavoin näytettävä,

että Färsaarilta peräisin olevat katkaravut on fyysisesti erotettu muualta peräisin olevista katkaravuista. Jos tällaista näyttöä ei esitetä, katkarapujen ei enää voida katsoa olevan peräisin Färsaarilta ja tämän vuoksi EUR 1 -tavaratodistuksen sekä etuustariffin on katsottava olevan väärin perustein myönnetty.

6) Tällä hetkellä voimassa olevan yhteisön oikeuden mukaan ne olosuhteet, joissa koko tullivelan maksamista koskevaa maksuvaatimusta on pidettävä kokonaisuudessaan pätemättömänä sen vuoksi, että sillä maksettavaksi vaaditut tullit ovat kokonaan tai osittain vanhentuneet asetuksen (ETY) N:o 1697/79 2 artiklan 1 kohdassa tälle vanhentumiselle asetetun kolmen vuoden määräajan päätyttyä, määritetään kansallisessa oikeudessa, ottaen kuitenkin huomioon yhteisön oikeuden asettamat rajoitukset, nimittäin sen, että kansallisen oikeuden soveltamisella ei saada aiheuttaa sitä, että yhteisölle tulevien verojen ja maksujen kantaminen ei tapahdu yhtä tehokkaasti kuin vastaavien kansallisten verojen ja maksujen kantaminen eikä sitä, että yhteisön lainsäädännön toimeenpano käy käytännössä mahdottomaksi tai erittäin vaikeaksi.

7) Sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, johon tavarat tuodaan, ei ole ennen tullien jälkikäteistä maksamista koskevan maksuvaatimuksen esittämistä lausuttava mahdollisuudesta jättää tullit asetuksen (ETY) N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan perusteella kantamatta.

8) Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdan soveltamisesta 23 päivänä heinäkuuta 1991 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2164/91 4 artiklaa on tulkittava siten, että sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, johon tavarat tuodaan, ei tarvitse saattaa komission käsiteltäväksi hakemusta, joka koskee tullien jälkikannosta luopumista, jos ne katsovat, että asetuksen (ETY) N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa asetetut edellytykset eivät täyty.

9) Se seikka, että Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset ovat todistaneet EUR 1 -tavaratodistuksissa tavaroiden olevan peräisin tältä alueelta tai se, että sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, johon tavarat tuodaan, ovat alun perin hyväksyneet näissä todistuksissa ilmoitetun tavaroiden alkuperän, eivät ole riittäviä osoituksia siitä, että "toimivaltaiset viranomaiset ovat erehtyneet" asetuksen (ETY) N:o 1697/79 5 artiklan

2 kohdassa tarkoitetuin tavoin. Näin ei kuitenkaan ole silloin kun viejä on ilmoittanut tavaroiden olevan peräisin Färsaarilta luottaen siihen, että Färsaarten toimivaltaiset viranomaiset tuntevat tosiasiallisesti kaikki kysymyksessä olevan tullisäännöstön soveltamisen kannalta tarpeelliset tosiasiat, ja kun nämä viranomaiset eivät tästä huolimatta ole millään tavoin kiistäneet viejän ilmoituksissaan antamia tietoja, perustaen näin tavaroiden färsaarelaista alkuperää koskevan todistuksen alkuperäsääntöjen virheelliseen tulkintaan.

10) Arvioitaessa sitä, oliko Färsaarten viranomaisten mahdollisesti tekemä virhe sellainen, etteivät tullivelan maksamisesta vastuussa olleet velalliset voineet sitä kohtuudella havaita asetuksen (ETY) N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, on otettava huomioon erityisesti virheen laatu, asianomaisten toimijoiden ammatillinen kokemus ja näiden osoittama huolellisuus. Kansallisen tuomioistuimen on tämän tulkinnan perusteella tälle tapaukselle ominaiset olosuhteet huomioon ottaen tarkistettava, täyttyvätkö ne edellytykset, jotka on asetettu arvioitaessa sitä, oliko Färsaarten toimivaltaisten viranomaisten tekemä virhe sellainen, että tullivelan maksamisesta vastuussa olevan velallisen olisi pitänyt se havaita.

11) Asetuksen (ETY) N:o 1697/79 5 artiklan 2 kohtaa sovelletaan silloin kun tullivelan maksamisesta vastuussa oleva velallinen on noudattanut kaikkia yhteisön oikeuden tulli-ilmoitusta koskevissa säännöissä ja tarpeen vaatiessa sellaisissa kansallisen oikeuden säännöissä, joilla yhteisön oikeuden sääntöjä on täydennetty tai joilla ne on saatettu valtionsisäisesti voimaan, asetettuja edellytyksiä, vaikka hän olisi vilpittömässä mielessä antanut toimivaltaisille viranomaisille virheellisiä tai epätäydellisiä tietoja siksi, että hän ei kohtuudella voinut tietää tai saada muita tietoja.

Edward Moitinho de Almeida Gulmann

Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä toukokuuta 1996.

R. Grass D. A. O. Edward

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja